Nr. 161 (1792). Cena 12 groszy Włocławek, czwartek dnia 17 lipca 1924 r. Rok VI

SŁOWO KUJAWSKIE

Prenumerata: na miejscu 2 złote, na prowincji i z odnoszeniem do domu 2 złote 50 gr.

Ogłoszenia: za wiersz milimetrowy na pierwszej stronie 15 groszy, na drugiej i trzeciej - 10 groszy, na czwartej—7 groszy. Ogłoszenia drobne po 4 gr. za wyraz. Tłustym drukiem—podwójnie. Najmniejsze ogłoszenie—40 groszy. Dla zagranicy ceny o 100 proc. wyższe. Układ ogłoszeń czterołamowy.

Adres Redakcji i Administracji: Księgarnia Powszechna, ul. Brzeska № 4. — Redakcja i Administracja otwarta od g. 10 r. do 3 i od 5 do 6 wiecz.
Redakcja rękopisów nadesłanych nie zwraca; nadsyłane bez oznaczenia honorarjum uważa za bezpłatne; prosi, by pisane były po jednej stronie. Ogłoszenia przyjmow. są do g. 12.
REDAKTOR PRZYJMUJE CODZIENNIE, OPRÓCZ NIEDZIEL I ŚWIĄT, OD GODZINY 3-EJ DO 4-EJ PO POŁUDNIU. — TELEFON REDAKCJI 26. № P. K. O. 61.783.

Miłościwe Lato.

Pius Biskup, Sługa Sług Bożych,

wszystkim wiernym Chrystusowym, czytającym list ten pozdrowienie i Apostolskie Błogosławieństwo.

Idąc za wzorem nieograniczonego miłosierdzia Bożego, Kościół św. często stara się o to, aby w szczególniejszy jaki sposób i niezwykły pobudzić i zachęcić ludzi do pokuty i poprawy życia, ile że nieraz wskutek osłabienia w sobie wiary, albo dla lenistwa czy obojętności ludzie ci zwykli zaniedbywać zwyczajne środki zbawienia, o karze za grzechy popełnione, o sprawiedliwości Bożej nawet myśleć nie chcą, ani nadtem poważnie się zastanawiają. Taką zaś nadzwyczajną do poprawy okazję daje nam Wielki Jubileusz, który za przykładem przodków naszych w Rzymie obchodzić będziemy w roku przyszłym. Zwykliśmy go nazywać jeszcze Rokiem świętym, rozpoczynają go bowiem, towarzyszą i kończą obrzędy św., a nadto jaknajbardziej przyczynia się on do podniesienia i ugruntowania w życiu świętości.

A jeśli zawsze, to dziś w szczególniejszy sposób należy Wam przypomnieć ono nawoływanie Pawłowe: *Oto teraz czas przyjemny, oto teraz dzień zbawienia.* I w rzeczy samej odpowiedniejszego czasu dla pojednania się z Bogiem i uzyskania skarbów Jego łask najświętszych nie znajdziecie. I nie należy wątpić, że Kościół, wiedziony duchem Bożym, ustanowił w pewnych odstępach czasu ten rok przebłagalny; a jak inne obrzędy przejął zbawiennie, szersze jeno nadając im znaczenie i większą skuteczność, ze Starego Zakonu, tak też i rok ten wprowadził do życia chrześcijańskiego na wzór roku sobotniego. Czyż bowiem wielkie dobrodziejstwa, jakie z Pańskiego ustanowienia przynosił żydom rok jubileuszowy, obchodzony co pięćdziesiąt lat, nie zapowiadały i nie oznaczały tych łask, jakie wierni mogą zyskać w ciągu świętego roku?

Przyczyny obydwu bardzo podobne, lecz łaski obecne o tyle przewyższają dawne, o ile rzeczy duchowe wyżej stoją od ziemskich. W Starym Testamencie żydzi w roku sobotnim odzyskiwali majątki, które przeszły w cudze ręce »na własne posiadanie«; niewolnicy wracali wolni do »pierwotnej rodziny«, dłużnikom darowywano długi; — to wszystko dokonywa się i spełnia szczęśliwiej w roku przebłagalnym. Wszyscy bowiem, którzy w duchu pokuty wypełnią w ciągu roku jubileuszowego zbawienne polecenia Stolicy Apostolskiej, odzyskają napowrót całą obfitość darów i zasług, utraconych przez grzech, wyzwolą się z twardej niewoli szatana tak, iż cieszyć się będą wolnością, którą Chrystus nas uwolnił. Zmyją oni nadto wszystkie kary za winy i występki, czerpiąc ze skarbca przeobfitych zasług Jezusa Chrystusa, Najświętszej Panny Marji i Świętych.

Zauważmy tu jednak, że obchód Wielkiego Jubileuszu ma za cel nietylko pojednanie się z Bogiem poszczególnych jednostek i uleczenie ich chorób; w tym bowiem *czasie przyjemnym,* poza nawiedzaniem miejsc świętych i rozmaitemi praktykami pobożnemi, publicznie i prywatnie podjętemi, pomoc obfitych łask nieba wielce pomoże do podniesienia dusz na wyższy szczebel świętości i odrodzenia społeczeństwa. Jak bowiem nieposzanowanie prawa przez jednostki wyrządza szkodę całemu społeczeństwu, tak naprawa jednostek i dążenie do życia doskonalszego odradza społeczność ludzką i ściślej z Jezusem Chrystusem jednoczy. Tę naprawę społeczeństw niechaj tedy, w dzisiejszych warunkach, przyspieszy ogłoszony rok święty. Wprawdzie ostatnie czasy są coraz pomyślniejsze dla sprawy katolickiej, a ludzie — długiem i wielokrotnem doświadczeniem nauczeni, jak próżną jest nadzieja lepszego bytu i jak niespokojnym jest duch, gdy Boga odrzuci — zdają się tęsknić za wiarą i gorąco jej pożądać; to jednakże należy rozpętane nieludzkie namiętności ludów i narodów nagiąć do prawa ewangelicznego, a ludzi zjednoczyć między sobą miłością Bożą. Trudno zaiste wyobrazić sobie, by bratnie współżycie narodów i trwały pokój powrócił, jeśli w tę miłość, uśpioną lub całkiem odrzuconą podczas ostatniej wojny, nie obloką się obywatele, jeśli nią nie będą się kierowali prawodawcy publiczni. Nie potrzeba zatem wspominać i wyjaśniać, ile w tym kierunku może zdziałać rok święty, ile nastręczy sposobności do uspokojenia jednostek i państw. Cóż bowiem skuteczniejszem będzie dla połączenia ludów i narodów, jak gdy niezliczone rzesze pielgrzymów ze wszystkich stron świata zgromadzą się w Rzymie, tej drugiej ojczyźnie ludów katolickich, nawiedzą razem wspólnego wszystkim Ojca, wyznają łącznie wspólną wiarę, przyjmą Najświętszą Eucharystję, jedności zadatek i źródło, przepoją się i umocnią tym duchem miłości, który jest wybitną cechą chrześcijan, jak to przypominają i w przedziwny sposób dowodzą wszystkie święte pamiątki Rzymu.

Tą doskonałą miłością powodowane bodajby się złączyły z nami i te kościoły, które pogańskie ohydne odszczepieństwo zdala trzyma od Kościoła rzym; byłoby to dla nas wielką radością i pociechą, gdybyśmy jeśli nie wszystkich, to przynajmniej wielu z ich grona powracających do jedności z Owczarnią Chrystusową mogli, z okazji Wielkiego Jubileuszu, objąć serdeczną miłością i w poczet najdroższych synów zaliczyć. Mamy też niepłonną nadzieję, że obchód roku świętego między innemi i ten pożądany, cenny skutek przyniesie. Do ożywienia i pobudzenia pobożności wiernych i do uzyskania większej korzyści przyczyni się wielce takie urządzenie i zorganizowanie Jubileuszu, jakie było w poprzednich latach; prosimy gorąco Boga, by bogactwem miłosierdzia swego dopełnił, cokolwiek będzie brakowało, czy to pod względem skuteczności, czy urzędów i posług, ustanowionych dla przygotowania i przeprowadzenia przyszłych uroczystości.

Dok. nast.

Czcić Świętych, a nie naśladować ich, znaczy tyle, co schlebiać im kłamliwie.

Św. Augustyn.

Zmiany w rządzie.

Gabinet p. Wł. Grabskiego jest pozaparlamentarnym, gdyż innego nie można było utworzyć. Przeprowadzając sanację skarbu, rząd obecny, zdziałał bardzo dużo. Wprawdzie miał przygotowany grunt przez rząd większości narodowej z p. Witosem na czele, ale to nie pomniejsza jego zasług dla kraju. Każdy jednak rozumie, że rząd pozaparlamentarny za który właśnie żadne stronnictwo nie bierze odpowiedzialności, stale musi czynić wysiłki, aby mieć za sobą większość głosów i to stwarza niepewną wciąż sytuację. Dlatego też trzeba uznać za bardzo szczęśliwe zdarzenie nową kombinację polegającą na wciągnięciu do rządu przedstawicieli klubów sejmowych, a tem samem rekonstrukcji obecnego gabinetu.

Owocna i zgodna współpraca członków prawicy i lewicy w komisji rzeczoznawców dla spraw kresowych, uwieńczona uchwaleniem przez wszystkie stronnictwa polskie trzech doniosłych ustaw o uprawnieniach językowych mniejszości narodowych w dziedzinie szkolnictwa, administracji oraz sądownictwa, podszepnęła państwowo myślącym żywiołom myśl kontynuowania i pogłębienia tej współpracy stronnictw na gruncie rządu. Zatrważająco wrogie stanowisko, jakie wybec państwa zajęli w dyskusji nad temi ustawami przedstawiciele mniejszości narodowych, wskazywało poważnie na potrzebę współpracy.

Tak więc powstała myśl, aby do rządu pozaparlamentarnego sanacji skarbu, powołać dwóch mężów, którzy w komisji rzeczoznawców do spraw kresowych doprowadzili do skutku senacje problemu kresowego, a mianowicie p. Stanisława Grabskiego, jednego z lęaderów Zw. lud.-nar. i p. St. Thugutta, prezesa Kl. Wyzwolenia.

Śmiała myśl złączenia przedstawicieli dwóch poważnionych ze sobą obozów w pracy dla dobra państwa, instynktownie niemal podjęty zamiar zdemaskowania jednolitości frontu w narodzie wobec zarysowujących się niebezpieczeństw, znalazły żywy oddźwięk w opinji sejmowej. P. Thugutt, zdając sobie sprawę z trudności, na jakie napotka w swym radykalnie usposobionym Klubie, oświadczył gotowość objęcia w rządzie teki ministra spraw zagranicznych, jak również oświadczył gotowość współpracy w gabinecie z p. St. Grabskim jako ministrem oświaty. Co więcej wiedziano o tem, że p. Thugutt oświadczył już o swym zamiarze najbliższym przyjaciołom klubowym i pytał ich o opinję w tej sprawie. Wśród wszystkich stronnictw polskich myśl tego rodzaju konstrukcji obecnego gabinetu traktuje się bardzo poważnie.

Urzeczywistnienie tych planów zależnem jest więc całkowicie od stanowiska klubu »Wyzwolenia«. Że będzie w nim silna opozycja, przewidzieć nietrudno, może jednak myśl państwowa przezwycięży demagogię i większość oświadczy się za propozycją swego prezesa. Dni najbliższe przyniosą rozwiązanie tej sprawy.

Zjazd Rady Naczelnej Z. L. N.

Przytaczamy poniżej rezolucje z ostatniego Zjazdu, gdyż zasługują na podkreślenie:

O położeniu politycznem.

Zważywszy:

1) że położenie polityczne w Europie jest bardzo niepewne wskutek braku równowagi politycznej i wyraźnych dążeń Niemiec do przywrócenia stanu przedwojennego, do czego przygotowują się przez odbudowę swego życia gospodarczego i organizowania sił zbrojnych.

2) że — jeśli Państwo Polskie ma sprostać zadaniom, jakie mu narzuca niepewna sytuacja międzynarodowa, musi ono wzmódz swoje siły wewnętrzne, a dlatego:

a) przeprowadzić reformę swego ustroju politycznego w kierunku wzmocnienia władzy wykonawczej i zapewnienia większej trwałości i ciągłości rządów.

b) wzmocnić jedność wewnętrzną państwa przez złagodzenie tarć społecznych i silniejsze związanie ludności obco-języcznej z państwowością polską.

c) poprowadzić politykę gospodarczą, służącą naczelnym zadaniom narodu i państwa i dostosowaną do potrzeb obrony granic.

d) uporządkować ostatecznie finanse państwowe.

e) podnieść moralny i materjalny stan armji na należytą wyżynę.

f) przygotować przez odpowiednie wychowanie przyszłe pokolenia do tego, by potrafiły sprostać trudnym zadaniom, jakie geografja i historja narzucają Państwu Polskiemu.

Wobec Kościoła Katolickiego.

1) Wobec napaści na Kościół Katolicki, ostatnio ze strony posła Czapińskiego w imieniu stronnictwa P. P. S., stawiającego rozdział Kościoła od Państwa i posła Putka z „Wyzwolenia“, wyszydzającego oficjalnie przedstawicielstwo Kościoła Katolickiego w Polsce — Episkopat, Rada Naczelna Związku Ludowo-Narodowago z zadowoleniem stwierdza stanowcze przeciwstawienie się posłów Zw. Lud. Nar. — tym napaściom.

2) Rada Naczelna poleca Zarządowi Głównemu:

a) przeciwstawić się planom rozdziału Kościoła od Państwa, a tem samem nie dopuścić do usunięcia nauki religji ze szkół i kapelanów z wojska,

b) przyśpieszyć zawarcie konkordatu ze Stolicą Apostolską,

c) przeciwdziałać wprowadzeniu ślubów cywilnych do prawodawstwa,

d) dążyć do zniesienia ograniczeń Kościoła Katolickiego, wprowadzonych przez rządy zaborcze.

Lichwa pieniężna.

W Nr. 56 »Dziennika Ustaw« ukazało się rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej o lichwie pieniężnej.

Artykuł 1-szy rozporządzenia orzeka, iż »nie wolno wymawiać sobie i pobierać w stosunkach kredytowych pieniężnych korzyści majątkowych, w formie procentu, lub jakiejkolwiek innej formie, przewyższającej 24 proc. od sta rocznie w gotówce lub w wartościach«. Rozporządzenie ma zatem na względzie wszelkie tranzakcje kredytowe, dokonywane na terytorjum Rzeczypospolitej, a więc zarówno tranzakcje, zawierane przez banki, jak tranzakcje, zawierane przez inne jednostki prawne między sobą, bez udziału instytucyj finansowych. Ażeby umożliwić rządowi kontrolę nad wykonywaniem przepisów artykułu 1-go, rozporządzenie nakładu na jednostki prawne, zajmujące się operacjami kredytowemi, obowiązek reglamentowania zawieranych tranzakcyj ze wskazaniem warunków, na jakich są dokonane.

Rozporządzenie o lichwie pieniężnej w tej formie, w jakiej jest wydane, dotknie instytucje bankowe, natomiast pozostawi na uboczu liczne rzesze pośredników, którzy przedewszystkiem przyczyniają się do drożyzny kredytu i doprowadzili do dzisiejszych niezdrowych stosuków.

Stanisław Janusz.

Humoreski z Tatr.

7. Morskie Oko - Fischsee.*)

Zaraz po stworzeniu świata
W raj aniołów hurma wlata.
Porządkują wszystko, myją
Na przyjęcie Adamowe...

Straszne wonczas były spieki! —
(Nowe słońce!) — W upał, z rzeki
Śledź wychyli srebrną głowę...

„I tyś wlazł tu?” — Anioł jeden
Krzyknie... — „Żeby cuchnął Eden?”
Łeb mu chrast i cisnął z szyją...

W Tatry wpadło „Rybie“ Oko...
Nic dziwnego, że co roku
Hurmem tam się żydki wloką...

*) Fischsee — Rybie jezioro (po niem).

Z KRAJU.

Walka z lichwą. W związku z ogólną tendencją obniżenia cen artykułów spożywczych rozpoczęto sprawdzenie kosztów przemiału w młynach warszawskich. Sprawdzane są również ceny detaliczne nafty, która w hurcie staniała. Nieobniżający cen detaliści będą pociągnięci do surowej odpowiedzialności. Wobec energicznej akcji Komisarjatu Rządu w kierunku obniżenia cen zgłosiła się delegacja drobnych kupców chrześcjan. W wyniku konferencji delegaci obiecali przyczynić się do wszczętej akcji i przestrzegać skrupulatnie uczciwego kalkulowania cen.

W sprawie walki z bezrobociem. Jak nas informują, magistrat warszawski otrzymał już na cele robót publicznych pierwszą ratę w wysokości 130.000 zł., która jest do podjęcia. Niestety roboty dotąd jednak nie zostały faktycznie podjęte, mimo to że nawet Komisarjat Rządu, nie mający ingerencji bezpośredniej do spraw tych, z punktu widzenia bezpieczeństwa publicznego zwrócił się do magistratu z wnioskiem o przyspieszenie robót choćby w tym skromnym zakresie, jaki został umożliwiony dzięki wyasygnowaniu wymienionej raty. Jako najpilniejsze roboty są wały ochronne na Wiśle, regulacja Wisły i budowa śluz na rzece, budowa kanału obwodowego Wisła-Narew-Bug (rozpoczęta w 1919 r.), wreszcie roboty zabezpieczające przed powodzią w nizinach: łomjankowskiej, moczydłowskiej, karczewskiej i czerskiej.

Tajemnica ożywienia na rynku włóklenniczym. Jak wiadomo był nasz rynek wewnętrzny zalany ostatniemi czasy towarami włókienniczemi czeskiemi i wiedeńskiemi. Okoliczność ta, obok ujemnej konjunktury wywozowej wpłynęła w dużej mierze na pogłębienie kryzysu w przemyśle włókienniczym, szczególnie zaś łódzkim. Jak się okazało, powyższe towary nie kalkulowały się same przez się taniej od krajowych, a Czechy i Wiedeń, mając tani kredyt udzielały kupcom polskim kredytu do 6 miesięcy. Kredyt ten wyzyskiwany był w ten sposób, że kupcy łódzcy sprzedawali kredytowane towary po niepomiernie niskiej cenie, a uzyskaną gotowkę obracali w prywatnym dyskoncie, droższem znacznie od dyskonta w Banku Polskim. Spekulacja ta wydała się po upływie terminów udzielonego kredytu zagranicznego. Bowiem po niewypełnieniu przez kupców łódzkich zobowiązań, zagranica przerwała przysyłanie towarów, wobec czego w ostatnim tygodniu zwiększyły się znacznie zamówienia i zbyt towarów włókienniczych produkcji krajowej. Ceny jednak jako i tak bardzo wygórowane nie uległy zmianie.

W sprawie kontroli przemysłu lotniczego. Dowiadujemy się, że w najbliższych dniach ukaże się rozporządzenie rządowe, rozciągające nadzór nad spółkami akcyjnemi, pracującemi w dziedzinie przemysłu lotniczego.

Nowa powietrzna linja komunikacyjna. Ze źródeł miarodajnych dowiadujemy się, że w sferach rządowych rozpatrywana jest sprawa udzielenia koncesji na zorganizowanie stałej komunikacji powietrznej osobowej, pocztowej i towarowej na linjach: Warszawa-Poznań i Warszawa-Katowice. O koncesję ubiega się, jak informują, firma Al. Średnicki.

Z województwa warszawskiego. Dnia 14 b. m. wyjechał na urlop wypoczynkowy, wojewoda warszawski Sołtan. Zastępuje go w województwie p. Zygmunt Beczkowicz.

Płace nauczycieli i wpisy szkolne.

Komisja, złożona z przedstawicieli pięciu organizacyj nauczycielskich, przełożonych szkół i społecznych, opracowała normy płac nauczycieli i wpisów w szkołach prywatnych i społecznych na rok szkolny 1924 — 1925.

Z komunikatu, w sprawie tej wydanego, podajemy postanowienie najważniejsze:

»Szkoły prywatne i społeczne — czytamy w komunikacie—nie zapewniają swoim pracownikom emerytury, pomocy lekarskiej ani innych korzyści, jakie mają pracownicy szkół państwowych. Dlatego wynagrodzenie pracowników w szkołąch prywatnych i społecznych powinno być wyższe, niż w państwowych. Odkładając uregulowanie sprawy emerytury pracowników szkół prywatnych i społecznych lub dokładnego określenia jej równoważników do czasu, kiedy stosunki gospodarcze w państwie pozwolą na zupełnie sprawiedliwe wynagradzanie każdej pracy, na rok najbliższy komisja uchwala:

1. Wynagrodzenie nauczyciela za lekcje w szkole prywatnej i społecznej oblicza się w sposób taki, jaki się stosuje w szkołach państwowych do godzin etatowych i dodaje się (jako równoważnik tymczasowy emerytury i innych korzyści pracowników państwowych) 20 proc. do liczb, otrzymanych w sposób powyższy. Przytem za nauczycieli kwalifikowanych należy uważać w roku najbliższym, oprócz nauczycieli, posiadających odpowiedni dyplom nauczycielski, także tych wszystkich, którym w latach poprzednich przyznawano dodatek za dyplom szkół akademickich lub równoważnik takiego dyplomu. Do nauczycieli, nie posiadających kwalifikacji, należy zastosować art. 32 ustawy z d. 9 października 1923 r., odnoszący się tam do niewykwalifikowanych nauczycieli szkół ćwiczeń i preparand.

2. Obliczanie wynagrodzenia miesięcznego dokonywa się (zgodnie z art. 3 do 8) w punktach, przez które mnoży się mnożną, ogłaszaną na każdy miesiąc przez radę ministrów.

Następuje obliczenie wynagrodzenia nauczyciela za każdą godzinę tygodniową w punktach w Warszawie i w Łodzi miesięcznie.

Dalsze postanowienia komonikatu omawiają policzalnźć lat służby wojskowej, spędzonych w armji po rozpoczęciu zawodu nauczycielskiego, oraz ustalają dodatek ekonomiczny, wynagrodzenie za wychowawstwo, wynagrodzenie dyrektora i inne, w sposób następujący:

»5. Dodatek ekonomiczny na każdego członka rodziny, nie więcej jednak, jak na 5 członków, wynosi po 2.25 punktów, dodawanych do każdej godziny miesięcznie za przedmioty kategorji I. 2.7 punktów za przedmioty kategorji II. i 3 punkty za przedmioty kategorji III. Dodatek ekonomiczny należy się na żonę nie zarobkującą, męża, niezdolnego do zarobkowania, dzieci i wychowanków, pozostających całkowicie i wyłącznie na utrzymaniu opiekunów, do ukończenia lat 18, jeżeli zaś uczęszczają do szkół publicznych lub wskutek ułomności fizycznych, umysłowych albo nieuleczalnej choroby nie mogą na siebie zarabiać, do ukończenia lat 24. Na rodziców, będących na całkowitem utrzymaniu nauczyciela, dolicza się dodatek taki, jak na każdego członka rodziny.

6. Wychowawstwo jednej klasy płatnej jest, jak 6 do 8 lekcyj tygodniowo przedmiotów kategorji II-ej.

7. Dyrektor całkowitej szkoły średniej, prowadzący wszystkie jej spra-

Co niesie dzień?

LIPIEC 17 CZWARTEK

Dziś: Aleksego W. Marcelina
Jutro: Fryderyka b., Szymona z Lipnicy W.
Wschod słońca o g. 3.59
Zachód o g. 8.12
Wsch. księżyca o g. 8.51
Zachód o g. 5.2

Spostrzeżenia Stacji Meteorologicznej we Włocławku.

Lipca	godzina	ciśnienie powietrza w m/m 700+	temperatura w stopn. Celsjusza	zachmurzenie nieba 0—10	Kierunek i szybkość wiatru w mtr/sek.
15	21	58,4	18,5	0	C —0
16	7	57,6	16,8	10	C — 0
16	13	58,7	20,4	8⊙	W— 4

Najwyższa temperatura w dniu 15 lipca wynosiła 23.5 najniższa wynosiła 8,3 opad 0,2 m.

Czytelnia katolicka (vis - a - vis katedry) otwarta we wtorki i piątki od godz. 1—4-ej po południu.

Tow. Kraj. Oddz. Kujaw. Muzeum otwarte tylko w niedzielę od godz. 12—13 i pół.

Z giełdy d. 12. 7:

Dolar		5,16
Funt angielski		22,60
Frank szwajcarski	(100)	94,93
Frank francuski	(100)	26,76
Frank belgijski	(100)	23,69
Liry włoskie	(100)	22 30
Korony czeskie	(100)	15,24
Korony austrjackie	(100.000)	7,29

4% poż. premi. 0,55, 8% poż. złota 6,70 6% poż. serja II A. 0,81, 6% pożycz. dol. 2,45, 4½% listy zastawne Tow. Kredytowego Ziemskiego — 5% listy M. 12.50, wart. 1 gr. czyst. złot. 3 zł. 43 45 gr.

Odpust w kościele parafjalnym św. Jana, z racji uroczystości Matki Boskiej Szkaplerznej, obchodzony będzie w niedzielę.

O stypendja akademickie. Z polecenia władz rządowych wszystkie urzędy wojewódzkie wystąpiły za pośrednictwem starostw do związków komunalnych z apelem w sprawie stypendjów akademickich. Chodzi o to, by związki komunalne umieściły w budżecie sumy stypendjalne. Jedno stypendjum akademickie wynosi 750 zł.

Z kinematografu »Sfinks« Jak się dowiadujemy, zarzuty pracowników były niesłuszne, o czem zakomunikował p. W. Piotrowski, b. kontroler kinematografu, który oskarżał p. Mojżesza Lwa na podstawie mylnej informacji, udzielonej mu przez Mojżesza Komendanta, b. pracownika kinematografu „Sfinks".

Stan zdrowotny. Za czas od 6 do 12 lipca rb. stwierdzono w powiecie Włocławskim następujące przypadki chorób zakaźnych. We Włocławku: 1 przypadek duru brzusznego, 1 przypadek duru plamistego z wynikiem śmiertelnym.

Pyszkowo gm. Pyszkowo: 1 przypadek duru brzusznego z wynikiem śmiertelnym.

KRONIKA POLICYJNA.

Do odebrania. W Komendzie Pol. Państw. na pow. Włocławski są do odebrania: zabłąkany cielak, gęś i kaczka; znalezione na ulicy: szal czerwony i czapka uczniowska; pozostawione w sklepie portfel czarny i 7 złotych bonów skarbowych. Prawi właściciele po udowodnieniu mogą takowe odebrać.

— W Komisarjacie P. P. można odebrać małego kociaka, który się przybłąkał.

Pociągnięcie do odpowiedzialności. Szalcińskiego Stanisława, zam. w Kutnie, Bukowieckiego Władysława zam. przy ul. Gęsiej Nr. 28, Głogoską Józefę, zam. przy ul. Ceglanej Nr. 1, Wiśniewskiego Michała, zam w Łodzi, ul. Senatorska Nr. 26 i Siraczkiewicza Ignacego, zam. przy ul. Kapitulnej Nr. 36, policja pociągnęła do odpowiedzialności sądowej za opilstwo i zakłócenie spokoju publicznego

— Szurkowskiego Bronisława pol. pociągnęła do odpowiedzialności sądowej ze pozostawienie koni na ulicy bez opieki.

— Nowakowskiego Zenona zam. przy ul. Wiejskiej Nr. 3, policja pociągnęła do odpowiedzialności sądowej za bójkę i awantury na ulicy.

Zakwestjonowanie żyta. U Nadolskiego dorożkarza zam. przy ul. Wiejskiej Nr. 3, policja zakwestjonowała, aż do wyjaśnienia, 2 worki żyta i dwie sztaby żelaza.

Ze sportu.

PIŁKA NOŻNA.

T. K. W. II — Makkabi 4 : 0 (1:0)

Druga drużyna Tow. Kolarzy pięknie zrewanżowała się Makkabi na klęskę swych starszych kolegów z przed trzech tygodni (4 : 1), odnosząc zasłużone i pięknie wypracowane zwycięstwo nad drugą drużyną Makkabi. Match prowadzony żywo lecz „fair", wykazał dość znaczną przewagę T. K. W, wyrazem czego też stosunek rzutów z rogu 7 : 2 dla T. K. W. Pierwsza bramka pada strzelona przez prawego łącznika w 35-ej minucie gry. W drugiej połowie czerwoni coraz częściej przychodzą do głosu i prawie stale goszczą na polu przeciwnika. Bramki padają w równych odstępach czasu, w tem jedna z karnego, (za słonowanie przeciwnika z tyłu na polu karnym). Kombinacyjnie gra stała na bardzo wysokim poziomie i nie wiele ustępowała naszym pierwszym drużynom. T. K. W. zawdzięcza zwycięstwo swe doskonale zgranemu atakowi i dzielnie współpracującej pomocy. Obrona dobra, bramkarz o klasę lepszy od swego vis a vis z Makkabi, lecz nie miał pola do popisu. Raził tylko brak publiczności, której zaledwie garstka się zebrała, a szkoda bo miałaby sposobność do oklaskiwania gry naszych najmłodszych. Sędziował p. Niklewicz.

Z Sejmu.

Ostatnie posiedzenie poświęcone było ustawie o monopolu spirytusowym.

Ustawa ta — jak zaznaczył w referacie swym p. Jaroszyński — ma zapewnić państwu 320 miljonów zł., co stanowi 20 proc. naszego budżetu.

Na ziemiach polskich przed wojną było 2.510 gorzelni, produkujących razem 2 750.000 hektolitrów 100 proc. alkoholu. Ilość ta nie mogła być zużyta przez ludność, wynoszącą około 28.000.000. Nadprodukcja spirytusu złączyła się w ten sposób z zagadnieniem utrzymania na wysokim poziomie naszej kultury rolnej. Wojna jednak zniszczyła wiele gorzelni, tak, że w kampanji 1922-23 istniało tylko 1.593 gorzelnie, z czego czynnych 1.255 o produkcji 937 620 hektolitrów. Musimy się liczyć z produkcją jeszcze 917 gorzelni, które będą uruchomione. Tymczasem konjunktura dla spirytusu jest niekorzystna. Konsumcja nasza na cele spożycia wynosi 650.000 hektolitrów, na cele techniczne i przemysłowe 100.000 hektolitrów, razem 750 000 hektolitrów. Produkcja do tej wysokości ma zapewniony zwrot pro ducentom koszt produkcji, gdyż tę ilość przejmie Dyrekcja Monopolu; nadwyżka jest zdana na flukluację cen rynków zagranicznych. Ceny te wahają się znacznie od maksymalnej ceny 78 centimów szwajcarskich za hektolitr do najniższej — 28 cent. Przeciętnie jednak cena ta jest niższa od kosztów naszej produkcji.

W ustawie przyjęto zasadę wyłączności państwowej dla zakupu i sprzedarzy spirytusu wewnątrz państwa, oraz wyłączność przeróbki spirytusu na wódki. Ryzyko strat przerzucono na producentów, nie zagraża więc ono państwu. Organem państwowym wykonującym prawa monopolu będzie dyrekcja monopolu, podporządkowana ministrowi skarbu, który też ponosi całą odpowiedzialność. Informować ministra o potrzebach gospodarczych będzie rada spirytusowa, złożona z rzeczoznawców i przedstawicieli przemysłu i handlu. W dziale zakupów spirytusu uwzględniono różnice terytorjalne w cenach surowców. Różnice te dochodzą do 30 proc. Nie wprowadzono wyłączności oczyszczania spirytusu, gdyż przywilej ten jest zbędny dla państwa. Uregulowanie produkcji przyjęte zostało w formie ustalenia kontyngentu odpędu i spożycia. Kontyngent odpędu określono na najbliższe trzy lata na 1.500 000 hektolitrów. 95 proc. obejmują gorzelnie rolnicze, 5 proc. — przemysłowe. Ustawa wchodzi w życie od 1-go stycznia 1925 r.

W dyskusji wszyscy mówcy wypowiedzieli się za przyjęciem ustawy, gdyż zapewnia dochód skarbowi.

Ze stosunków handlowych.

Ktoś kiedyś już dowiódł, że... tabakiera dla nosa, a nie nos dla tabakiery, jednakże życie powiada inaczej. Zdawałoby się — naprzykład — że kolejki wąskotorowe kujawskie zbudowane są dla wygody publiczności, a naprawdę jest wręcz przeciwnie: publiczność istnieje, aby urzędnik kolejowy mógł jej pokazać, że jest »władzą«. Oto przykład. W odległości 28 klm. od Włocławka znajduje się miasteczko Osięciny. Miasteczko pod względem handlowym dosyć ruchliwe. Jest tu mleczarnia parowa, dwa młyny motorowe, Towarzystwo dla handlu ziemiopłodami »Rolnik« dwie kooperatywy, są składy drzewa, kilkanaście sklepów i t.p. i t. p. Połączone są Osięciny ze »światem« — to jest Włocławkiem— koleiką i szosą.

Czas, kiedy ruch i pasażerski i towarowy na kolejkach był bardzo znaczny, niestety należy już do przeszłości. Obecnie pociągi osobowe na linji Osięciny — Włocławek kursują tylko dwa razy w tygodniu, i korzysta z nich bardzo nikła liczba pasażerów, tem bardziej że T-wo »Denem« uruchomiło między Osięcinami i Włocławkiem samochód. Ruch towarowy również zamiera, a z czyjej przyczyny? Niech Czytelnicy osądzą.

Wiadomo wszystkim, że przed redukcją, od urzędników na kolejkach aż się roiło: na stacyjkach byli i zawiadowcy i pomocnicy i jeszcze raz pomocnicy i t. d. Zredukowano lwią część zbytecznych urzędników — i słusznie. Na stacji Osięciny zredukowano cały personel urzędniczy i obecnie Osięciny obsługiwane są przez Lubraniec. A oto próbka tej »obsługi«. 7 lipca r. b. Tow. »Rolnik« zamawia wagoniki pod 150 korcy żyta i 50 korcy jęczmienia na 10 tegoż miesiąca. Aby uzyskać wagoniki załatwia przepisane formalności, składa kaucję i szykuje zboże do załadowania. 10 lipca przedstawiciel »Rolnika« zastaje na stacji Osięciny wagoniki pod żyto. pod jęczmień zaś niema. Tu następuje rozmowa telefoniczna Osięciny — Lubraniec. Osięciny Hallo! Lubraniec! Czy pan Zawiadowca?

Lubraniec. (żeński głosik — zapewnie p. Zawiadowczyni) A co pan sobie życzy?

Osięciny. Proszę do telefonu p. Zawiadowcę?

L. (Ten sam głosik) O co chodzi? Ja pana załatwię.

wy gospodarczo-pedagogiczne, pobiera za kierownictwo, jak za 30 do 36 lekcyj tygodniowych przedmiotów kategorji III. Oprócz tego otrzymuje bezpłatne mieszkanie, opał i światło w naturze lub równoważnik pieniężny. Dyrektor powinien uczyć w swej szkole, ale nie powinien mieć więcej, jak 8 lekcyj tygodniowo. Lekcje te są płatne. Kierownik całkowitej szkoły średniej, który nie prowadzi spraw gospodarczych, pobiera za kierownictwo, jak za 20 do 25 lekcyj tygodniodniowych przedmiotów kategorji III-ej. Kierownik powinien uczyć w swej szkole, ale nie powinien mieć więcej, jak 15 lekcyj tygodniowo. Lekcje te są płatne.

8. Inspektorowie, zawiadowcy gabinetów szkolnych, bibljotekarze, sekretarze rady pedagogicznej, sekretarze i pracownicy administracyjni otrzymują wynagrodzenie, zależne od warunków miejscowych. Przytem zawiadowcy gabinetów szkolnych nie mniej, jak przewiduje ustawa, t.j. jak za 3 godz. przedmiotów kategorji I-ej i bibljotekarze bibljotek uczniowskich nie mniej, jak za 2 godziny przedmiotów kategorji I-ej

9. Wynagrodzenie miesięczne powinno być wypłacane między 1 a 5 każdego miesiąca zgóry; rok szkolny zaczyna się od 1 sierpnia. Nauczyciel, który rozpoczyna pracę we wrześniu, otrzymuje wynagrodzenie za 12 miesięcy.«

Po kilku mniej ważnych postanowieniach następuje określenie wysokości wpisów.

»14. Wpisy w roku szkolnym 1924—25 wynosić będą w Warszawie i Łodzi kwartalnie od 400 do 470 punktów, w zależności od przeciętnej liczby uczniów w jednym oddziale danej szkoły, przyczem wartość punktu będzie obliczana według średniego pierwszego miesiąca poprzedniego kwartału. Wpisy pobiera się kwartalnie zgóry.

15. Normy powyższe, opracowane dla Warszawy i Łodzi, w innych miejscowościach, zależnie od warunków, mogą być mniejsze, nie więcej jednak jak o jedną szóstą. Decyzja w tej sprawie należy do komisji miejscowej, utworzonej analogicznie do komisji norm. W razie niemożności porozumienia się należy się zwrócić do komisji norm w Warszawie.

16 Do obliczonych powyżej wynagrodzeń pracowników doliczone będą dodatki mieszkaniowe według zasad, jakie ogłosi rząd dla pracowników państwowych. Odpowiednie obliczenie komisja w czasie właściwym ogłosi.

17. Jeżeli nauczycielstwo szkół prywatnych i społecznych będzie zmuszone do należenia do Kasy chorych, to wysokość wpisu, obliczono w par. 14, będzie odpowiednio podniesiona.

Uwaga. Podział przedmiotów na 3 kategorje według art. 34 ustawy z d. 9 października 1923 r. o uposażeniu funkcjonarjuszów państwowych i wojska«.

Komunikat powyższy podpisali:

Józef Jabłoński, przedstawiciel kom. wykonawczej delegacji rad pedagogicznych polskich szkół średnich m. Warszawy.

Władysław Wojtowicz, przedstawiciel Koła przełożonych szkół średnich męskich.

Janina Popielewska, przedstawicielka Koła przełożonych szkół średnich żeńskich.

Stanisław Świetlicki, przedstawiciel zarządu okręgu warszawskiego Tow. nauczycieli szkół średnich i wyższych.

Zygmunt Choromański, przedstawiciel wydziału wykonawczego Związku zrzeszeń społecznych, utrzymujących szkoły średnie w Polsce.

O. Nie, ja proszę do aparatu p. Zawiadowcę.

L. (p. zawiadowca) Kto mówi?

O. Przedstawiciel Tow. »Rolnik« z Osięcin. Proszę pana, dlaczego nie podstawiono zamówiony przez nas wagonik pod jęczmień?

L. No... no nie podstawiony.

O. Ależ, panie! myśmy zamówili przecież już 7 lipca, wpłaciliśmy kaucję, przygotowali zboże. Wagonik powinien być podstawiony.

L. Niech się pan wprzód ugryzie w język, nim mnie nauczy co powinno być zrobionę.

O. (łagodnie) Proszę pana, kiedy ostatecznie wagonik może być podstawiony!

L. (surowo) Jak pan zobaczy wagonik na stacji, to będzie pod stawiony!

— Na takie dictum nie było co już odpowiadać.

Wysłano tylko depeszę do kierownika ruchu z zawiadomieniem o powyższem a jęczmień skierowano do Włocławka furmankami.

Kolejka więc traktuje swych klijentów trochę po macoszemu, ale zato inne urzędy otaczają nasz handel i przemysł tak czułą opieką, że naprawdę nieraz aż łezkę rozczulenia z oczu zainteresowanego wycisną. Dają ci naprzykład koncesję na sprzedaż wyrobów tytuniowych i zaraz załączają adres, gdzie te wyroby *musisz* kupić (z Osięcin w Nieszawie). Poleca Urząd zaopatrzyć sklep w marki stemplowe i sprzedawać je po cenie nominalnej — i znów załącza adres, że takie marki sprzedają w Aleksandrowie-Kujawskim za okazaniem polecenia (we Włocławku zapewne nie można, bo tam inne marki). Są urzędy, które pamiętają i o zdrowiu pracujących w handlu. Do niedawna sklepy były otwierane o godz. 8 a zamykane o 6 po południu; obecnie (widocznie dlatego, że rano wstawać — zdrowo) polecono sklepy otwierać o 7 rano, a zamykać o 5 po południu. Podług mnie to ostatnie zarządzenie ma zapewne na celu przyuczenia pracowników handlowych do umartwiania ciała przez przymusowy post, bo niekażdy na 7 godzinę zdąży »być po śniadaniu« — i do oszczędności, bo z rana wielu ludzi cierpi na brak apetytu, więc konsumcja się zmniejszy, a wzrośnie oszczędność.

— Jak to dobrze, że mamy, tak przewidujące i grzeczne urzędy!

„Co"

TELEGRAMY.

Święto narodowe Francji w Warszawie.

WARSZAWA, (PAT). Dziś, jako w dniu francuskiego święta narodowego odbyła się w godzinach porannych uroczystość kościelno wojskowa, w której wzięli udział marszałek Senatu p. Trąmpczyński, minister spraw zagr. p. Zamoyski minister przem. i handlu p. inż. Kiedroń, minister spr. wojsk. gen. dyw. Sikorski. Republikę francuską i armję francuską reprezentowało poselstwo in corpore z ministrem pełnomocnym p. de Panafieu i wojskowa misja francuska z generałem Dupontem na czele. Nabożeństwo w katedrze Świętojańskiej odprawił biskup polowy ks. Gall w licznej asyście duchowieństwa świeckiego i wojskowego.

Po nabożeństwie p. min. gen. Sikorski poprosił p. min. de Panafieu, aby przeszedł przed frontem kompanji i odebrał honory wojskowe w imieniu republiki francuskiej. P. minister de Panafieu w towarzystwie marszałka Trąmpczyńskiego oraz członków rządu, generała Duponta i generalicji przy dźwiękach hymnu francuskiego i polskiego odebrał honory wojskowe i defiladę, jako reprezentant Francji.

Zebrana licznie przed katedrą na Starym Rynku publiczność urządziła przedstawicielowi Francji gorące i serdeczną owację.

W sprawie rekonstrukcji gabinetu.

WARSZAWA, W kuluarach sejmowych uważają za rzecz zdecydowaną objęcie teki Ministerstwa spraw zagranicznych przez prezesa klubu »Wyzwolenia« p. Stanisława Thugutta i teki Ministerstwa wyznań relig. i oświecenia publicznego przez p. Stanisława Grabskiego. Związek ludowo narodowy zaakceptował wejście do gabinetu p. Grabskiego, natomiast klub »Wyzwolenie« nie godzi się na desygnowanie do gabinetu p. Thagutta. To też zdecydowaną jest rzeczą że p. Thugutt wy stępuje z »Wyzwolenia«, pozostając poza stronnictwami. Według krążących w Sejmie pogłosek stanowisko Thugutta popierać mają posel Poniatowski i jeszcze kilku posłów inteligentów.

Wykrycie organizacji Komunistów.

LWÓW PAT. Dzienniki donoszą, że wczoraj wykryła policja państwowa w Przemyślu rozgałęzioną bardzo organizację komunistyczną, która miała własną drukarnię, gdzie drukowano bez przerwy olbrzymie masy bibuły komunistycznej, którą rozszerzano po całej Polsce. Dochodzienie w kierunku wykrycia wszystkich uczestników organizacji są w toku.

Konferencja londyńska.

Według propozycyj angielskich delegacyj państw, biorących udział w konferencyj londyńskiej, dzielą się na następujące cztery kategorje:

Pierwsza obejmuje Francję, Anglję, Japonję, Włochy, Stany Zjednoczone i Dominja Angielskie.

Druga składa się z przedstawicieli państw mniejszych, reprezentowanych w komisji odszkodowań, mianowicie Belgii i Jugosławji.

Trzecia obejmuje te państwa, które mają udział w procentowych korzyściach z odszkodowań, ustalonych w Spaa, a więc: Grecję, Portugalję, Rumunję.

Czwarta obejmuje te państwa, które mają w odszkodowaniach interes tylko teoretyczny, a więc Polskę i Czechosłowację.

Ostatnie trzy kategorje państw biorą udział w konferencji za pośrednictwem swych posłów w Londynie.

Zawiadomienie. wystosowane przez p. Mac. Donalda do przedstawicieli Polski, Czechosłowacji, Sjamu, Liberji i Kuby, informujące o konferencji londyńskiej, brzmi następująco:

„Mam przyjemność zawiadomić pana, że będzie pan całkowicie informowany o obradach konferencji w miarę jak ona będzie postępowała i, jeżeli inne mocarstwa nie będą miały nic przeciw temu, urzędowe protokuły z posiedzeń konferencji będą panu komunikowane zaraz po wygotowaniu, pod warunkiem, że będą traktowane jako poufne. To da panu możność przedkładania konferencji za pośrednictwem jej prezesa wszelkich poglądów i propozycji, jakie rząd pański będzie pragnął wysunąć".

LONDYN. Według informacyi pochodzących z kól konferencyj publicznych posiedzeń konferencyj nie będzie, sprawozdania zaś będą ograniczone jedynie do urzędowych komunikatów angielskich oraz komunikatów poszczególnych delegacyj.

Z Indji.

LONDYN Pat. Biuro Reutera donosi z Delhi, że po ostatnich starciach między Mahometami a Hindusami nastąpił spokój. Zachodzi jednak obawa dalszych starć. Poczyniono w tym kierunku wszelkie ostrożności, Podczas ostatnich zajść zabitych zostało nie 7 osób, jak pierwotnie podano, lecz 2 osoby zaś rannych około 80 osób.

Protest Niemiec.

BERLIN, (A W.)

Rząd niemiecki podjął kroki w Waszyngtonie i Rzymie, zwracając uwagę na niebezpieczeństwo dla wewnętrznego położenia Niemiec, jakoby wynikło z odbycia konferencji w Londynie bez udziału przedstawiciela Niemiec. Tylko współdziałanie wszystkich mocarstw może zapewnić powodzenie konferencji i projektu Davesa.

Trudności rządu niemieckiego.

BERLIN, Rząd niemiecki stoi przed poważnemi trudnościami, które mają doprowadzić do jego upadku. Pierwszą z nich jest opracowany przez p. ministra aprowizacyi projekt ceł agrarnych, który ogłoszony w prasie socjaldemokratycznej wywołał szczególnie ostre sprzeciwy w związkach zawodowych oraz w kołach przemysłu i handlu. W kołach socjalistycznych ujawnia się coraz bardziej zdecydowana opozycja przeciw obecnemu rządowi wywołana głównie planem ministra spraw zagranicznych p. Stresemanna wciągnięcia do obecnego gabinetu również niemieckich nacjonalistów oraz systematycznem usuwaniem umiarkowanych socjalistów z urzędów państwowych. Oprócz tego w kołach parlamentarnych mówią o tem, że niezadowolenie wywołane w Niemczech z powodu porozumienia francusko - angielskiego doprowadzi prawdopodobnie do sabotażu u taw potrzebnych w celu przeprowadzenia planu Davesa.

Ostatnie wiadomości.

Minister Spraw Zagran., p. Maurycy Zamoyski, wręczył Prezesowi Rady Ministrów prośbę o zwolnienie z urzędu. Załatwienie tej sprawy odłożył p. Grabski do porozumienia sie z p. Prezydentem Rzeczypospolitej.

ZA REDAKTORA: KS. ROMAN KMIECIK CZCIONKAMI DRUKARNI DIECEZJALNEJ WYDAWNICTWO KSIĘGARNI POWSZECHNEJ.